

“Met risico’s nemen verlies je nog veel meer tijd”

“Normaal hebben we tegen 1 mei bijna al ons landwerk gedaan, maar daar zitten we nu door het weer nog lang niet aan. Daar word je nerveus van”, geeft akkerbouwer Dirk (niet zijn echte naam) uit het Waasland toe. Ondanks de werkdruk voor hem en zijn medewerkers is onvoorzichtige haast op de weg geen optie. Een ongeval met een zelfrijdende veldspuit maakte dat twee jaar geleden nog eens duidelijk.

Ivan De Clercq

Dirk wil wel zijn verhaal vertellen, maar blijft liever anoniem. “Als je met grote machines rijdt, is het eigenlijk onvermijdelijk dat je ooit eens iets tegenkomt. Mijn zoon heeft het ongeluk gehad, maar het was eigenlijk zelfs niet het gevolg van haast of een andere fout. De schade

was aanzienlijk, maar had achteraf nog veel erger kunnen zijn. Het is gepasseerd en voor zo’n dingen hoef ik niet met mijn naam in de krant.”

Zachte berm

We schrijven juli 2021. Zijn zoon was op weg met een zelfrijdende Delvano-

veldspuit van enkele maanden oud om graan te behandelen. Op een smal betonwegje kruist de zoon een wandelend gezin. De zoon zet zich langs de kant, met twee wielen net langs de rand van de betonweg. Het kruisen met het wandelend gezin loopt hoffelijk en vlekkeloos. Pas bij het opnieuw aanzetten loopt het verkeerd. “Wat we niet wisten, was dat er langs dat weggetje werken waren gebeurd in de berm. Bij het vertrekken trok het wiel gewoon de zachte aarde onder zich weg en kantelde de veldspuit op zijn zijde”, aldus Dirk.

De zoon belde naar Dirk, die op dat moment net een weekendje weg was. Dirk wist zijn kalmte te bewaren. “Ik ben al de 50 voorbij, dan heb je al wel eens iets meegemaakt. Ik belde naar mijn verzekeringsagent, die me vroeg van alles foto’s te nemen. Vervolgens heb ik er alles aan gedaan om de schade zo klein mogelijk te houden.”

Beheerst

Het probleem bij veldspuiten is dat ze in tegenstelling tot tractoren weinig zichtbare bevestigingspunten hebben. “Je moet weten waar je aan kan trekken. Ik wou absoluut vermijden om de sproeier verkeerd te torsen en onherroepelijke schade te veroorzaken.” Op advies van de fabrikant konden na anderhalf uur zoeken en sleutelen op drie punten riemen vastgemaakt worden. Vervolgens konden drie ingehuurd kranen heel beheerst de veldspuit voorzichtig terug op zijn vier wielen op de weg zetten.

De schade aan de veldspuit was beperkt in ernst, maar veel zaken waren gedeukt zoals de motorkap, spatborden, veiligheidsleuning, spuitleiding, hoogtesensor van de spuitboom ... Alles bij elkaar was er voor meer dan 10.000 euro schade, en ook de inzet van drie kranen kostte meer dan 3000 euro. Daarenboven was er nog schade aan het nabijgelegen uienveld waarop de kranen hun trekwerk moesten doen.

Sleutel van het contact

Voor Dirk was het ongeval met de veldspuit nog eens een herinnering om op de weg voorzichtigheid aan de dag te leggen. “Van de weg afgaan bij een zachte berm voor een haastige tegemoet rijdende auto die een uitwijkzone overslaat, doen we niet. Ook ons door een smalle doorgang met auto’s wurmen waar we misschien wel of misschien niet door kunnen, doen we niet. Desnoods gaat de sleutel van het contact en wachten we zo nodig een uur ter plaatse. We zoeken geen ruzie op de weg, maar als je ergens tegenrijdt, verlies je ook gauw een uur en heb je er nog miserie bij”, vertelt Dirk.

Terugkerende rondgang

Dirk was blij met de vlotte afhandeling van de verzekerde schade. Alle moderne machines op het bedrijf zijn omnium verzekerd en voor eigen gebruik. Tweejaarlijks is er een rondgang met de verzekeraar om te kijken of er niet onder- of oververzekerd is. “Er verandert zoveel op het bedrijf zodat die rondgang zeker geen overbodige luxe is. Schade aan machines kan snel hoog oplopen. Voor elk risico dat je als bedrijf zelf niet financieel vlot kunt dragen, moet er een verzekering zijn.”

Onderhoud van machines

Als akkerbouwer zijn er drukke en minder drukke periodes. Akkerbouwers maken van de rustige periodes gebruik om hun machines opnieuw op orde te stellen. Het bedrijf van Dirk is daarop geen uitzondering, al speelt hij geen *cavalier seul*. “Olie verversen, lagers vervangen, nieuwe beitels op de cultivator of nieuwe tanden op de kopeg plaatsen doen we zelf. Maar voor gespecialiseerd onderhoud doen we altijd een beroep op de dealer, en we spreken ook altijd goed af wie wat doet. We doen het onderhoud volgens het boekje. Uiteraard omwille van de garantie en de verzekering, maar ook omdat we geen problemen willen. Zo hebben we een eigen

aardappelrooier. We zien dat eigenlijk als een verzekering om te kunnen oogsten wanneer wij de omstandigheden als geschikt zien. Maar die machine draait vier weken op een jaar. Als die tijdens die periode uitvalt wegens een defect, is dat dodelijk voor de rentabiliteit van die investering.”

Betrouwbaarheid door onderhoud

Om redenen van betrouwbaarheid hecht Dirk heel veel belang aan een goede relatie met de dealer. Het was de reden om enkele jaren geleden radicaal van tractormerk te veranderen. “Voor mij bestaan er geen slechte tractormerken, maar zijn er wel verschillen tussen dealers. We bewerken heel wat land en we willen pannes absoluut vermijden. Ik schrik zelf nog van hoeveel geld we jaarlijks uitgeven aan onderhoud, maar met dat bedrag zijn we vrijwel zeker dat als we iets gebruiken het ook mar-cheert.”

Samen redeneren

Bij machines wordt vaak gedacht dat nieuw automatisch beter is, maar de redenering bij Dirk is toch genuanceerder. “Nieuw materiaal kost veel geld, en geeft minder het risico op technische problemen. Ouder materiaal heeft een lagere capaciteit maar is goedkoper. Het is materiaal dat je door ervaring ook tot in detail kent. Andere machines, zoals de meeste oogstmachines, hebben loonwerkers vlot beschikbaar in meerdere exemplaren en vergen dus geen eigen investering. Het is die overweging die ieder voor zich moet maken, en die wij ook per machine en toepassing anders durven maken.” Het zijn ook redeneringen die je ook samen kan maken: met de boekhouder, de dealer en de verzekeraar. “We hechten veel belang aan een goede relatie met al deze mensen, en ook met onze burens-boeren streven we naar goede relaties. Ook zo kan je veel onheil voorkomen.” ■

Vermijd ongevallen, veranker preventie

Deel 1: Schade aan machines

Preventie weegt grammen, spijt weegt tonnen. In de land- en tuinbouw vinden jaarlijks nog te veel ongevallen plaats, zowel met materiële als lichamelijke schade. Hoewel ongelukken nooit helemaal kunnen worden uitgesloten, maken preventie en voorzichtigheid een wezenlijk verschil. In deze reeks staan we stil bij de wijze lessen die land- en tuinbouwers trokken uit hun ervaringen met blutsen en builen. Deze keer: schade aan machines.

Tips voor preventie

Bron: Prevent Agri

1 Laat alleen opgeleide mensen de machines gebruiken en bedienen.

Zij kennen de machine voldoende door ervaring of opleiding (bijvoorbeeld rijbewijs G). Veiligheidsinstructiekaarten kunnen helpen om gebruikers te informeren. Bewaar ze bij voorkeur in de directe omgeving van de machines.

2 Zorg ervoor dat de machine volledig uitgeschakeld is en alle draaiende onderdelen stilstaan als je een storing of verstopping wilt verhelpen. Plaats beschermingskappen steeds terug na de uitvoering van werken.

3 Gebruik een machine enkel volgens de richtlijnen van de fabrikant.

Die bouwt machines volgens wetgevingen en richtlijnen. Overbrug geen noodstoppen of dodemansknoppen uit gebruiksgemak of zogenaamde tijds-winst.